

han skal have et større geometrisk Areal end 6 Tdr. Land og saa herpaa kun kan holde en Kv og to Faar, saa er han daarligt stillet. Jeg tror, at Landbokommissionen, som har skrevet denne Paragraf, har skrevet den ud af fuldt Kendskab til Forholdene. Hvorfor? Fordi den i Hovedbestemmelsen har sørget for, at det ikke bliver daarlig Jord, Landarbejderen skal overtage, men jævnt god Jord; thi der er intet, der er værre i vore Tider med de nuværende Priser paa Landbrugsprodukter og med de nuværende Arbejdsforhold end at have store udstrakte, daarlige Ejendomme, det være sig større Gaarde eller mindre Bedrifter. Kommissionen har haft Øje for, at naar man skal hjælpe Landarbejderne, skal man ikke hjælpe dem til udstrakte og daarlige Jorder. Jeg tror, at dersom vi hjælpe Arbejderne til Arealer helt op til 10 Tdr. Land med Takst 3—4—5, have vi i Virkeligheden hjulpet dem fra Dynen i Halm.

Det store Spørgsmaal for dem, der skulle have disse Ejendomme, er: Hvorledes skulle Pengene tilvejebringes? Dette omhandles i §§ 12 og 13. Paa dette Punkt tror jeg, at Lovforslaget er saaledes, at Loven vil blive uden Betydning, hvis det skal blive staaende, som det staa. Der tror jeg absolut, man bør gaa til Kommissionens Flertals Bestemmelser, idet den aarlige Ydelse af Ejendommen efter Forslaget, saaledes som det er forelagt, vil blive for stor, og Forlangendet om den Kapital, Arbejderne skulle have, ogsaa er for stort. Efter Motiverne til Lovforslaget vil det med Tal sige, at ved en Ejendom til 4,000 Kr. bliver den aarlige Ydelse saaledes: Renter og Afdrag 120,²⁷ Kr., og saa Renterne af de 400 Kr., han skal have mere, end der er forlangt af Kommissionens Flertal, altsaa $3\frac{1}{2}$ pCt. af 400 Kr., hvilket bliver 14 Kr., i alt en aarlig Ydelse af 134,²⁷ Kr. Dertil kommer saa Indskud til Reserverfonden, $1\frac{1}{2}$ pCt. af 1,300 Kr. — det bliver 19,⁵⁰ Kr. — Indskud $2\frac{1}{2}$ pCt. af 700 Kr. — det bliver 17,⁵⁰ Kr. — til sammen 37 Kr., som han skal have mere end de 800 Kr. Man vil altsaa se, at han — foruden Kurstabet — skal have et betydeligt større Beløb end de 800 Kr., og han vil dog, naar man medregner Renten af de 400 Kr., komme til at sidde for en aarlig Afgift af 134,²⁷ Kr., og fradrager man Renten af 400 Kr., som det er anført i Bemærkningerne til Lovforslaget, vil han komme til at svare en aarlig Afgift af 120,²⁷ Kr. Efter Flertallets Forslag vil han komme til at sidde betydeligt billigere, idet det kun forlanges, at han skal have en Kapital af 400 Kr; saa vil han komme til

at sidde for en aarlig Afgift af 112 Kr. Dette kan jo læses efter i Kommissionens Betænkning, saa jeg skal ikke videre udvikle dette, men maa jeg blot sige, at jeg tror, at naar det forlanges, at vedkommende Arbejder skal have en Kapital paa 800 Kr., vil Lovforslaget ikke saa nogen nævneværdig Betydning, og jeg er næsten ved at paastaa, at hvis Loven virkelig kommer ud i Livet, saaledes som Lovforslaget foreligger, vil det vise sig, at jeg staa fuldstændig Ret. Hvorfor? Fordi, naar en Landarbejder har en Kapital paa 800 Kr., vil han let kunne skaffe sig Hus ad privat Vej; det har jeg gennem mit praktiske Kendskab til disse Forhold mange Beviser paa, ikke fra eet Sted alene, men fra mange. Naar han har saa meget, at han kan bygge et Hus; kan han jagtens saa Jord uden Udbetaling. Under de nuværende Forhold er der mange, der gerne ville af med Jord til Husmænd, naar disse selv kunne bygge sig et Hus, og naar de have 800 Kr.; kunne de nok bygge et Hus paa en Jordlod, hvorpaa der kan holdes 2 Kvær. Gaar man ud fra den Beregning, at en Huslod, hvorpaa der er Bygninger, koster 4,000 Kr., saa er der her bygget for 800 Kr.; der er altsaa 3,200 Kr. tilbage, som skulle forrentes, og der er mange Ejere, som ville sælge Jord og være fornøjede med for den Kapital at saa $3\frac{1}{2}$ —4 pCt. Men en Rente à $3\frac{1}{2}$ pCt. af 3,200 Kr. er 112 Kr. om Aaret. En Rente à 4 pCt. er 128 Kr. om Aaret. Man vil saaledes se, at ad privat Vej kunne de opnaa det samme, som man her foreslaar ved Lovforslaget. Gaar man imidlertid ned til kun at træde, at Arbejderne skulle have 400 Kr. — og det er derned til, man skal — saa er Forholdet et andet; thi for de 400 Kr. kan han ikke bygge Hus, og naar han ikke bygger Hus, vil den private ikke gerne træde til, og saa er det vanskeligt for Arbejderne at saa Jord. Det er dette Forhold, man skal søge naaet, og jeg tror, at den højtærede Landbrugsminister, hvis han virkelig vil have praktisk Udbytte af Lovforslaget, maa derned til, og han maa opstille lige saa gunstige Betingelser som foreslaaet i Kommissionens Flertals Indstilling, hvad den aarlige Ydelse angaar. — Der er fremkommet Misforstaaelser fra flere Taleres Side angaaende Kreditforeningernes Takstion og Laaneværdien over for Statskassen. Saaledes som Lovforslaget er affattet, er Kreditforeningernes Takstion et, og Laaneværdien over for Statskassen et andet. Kreditforeningerne kunne godt takseres Ejendommen til over 4,000 Kr., saaledes som Lovforslaget er affattet, men Laaneværdien over for Statskassen maa ikke være